

Естествено, наличието на този като че ли странен и необясним факт има относително лесно обяснение при въвеждането на научния подход при етнопортретуването на ромите. И това е така, защото циганите векове наред живеят с една и съща съдбовна за тях дилема: **“Да се съхранят като такива или да се адаптират към основния етнос, към държавния етнос, в страната на който те живеят?”** Тази многовековна дилема е изострила наблюдателността им към българите. Да ги опознаят, да ги разберат “из дъно”, за да преценят своето отношение към тях, в това число и в смисъла на приобщаване и дори интегриране към тях - това са така да се каже вечни и съдбовни проблеми и дилеми, които изпълват мисълта и поведението на ромите в нашата родина. И обратно. Българите като основен, държавен, етнос, не са чувствали (освен по време на чуждестранно робство) заплаха от съществуването си като такива. Със или без етнически групи по своите земи, те са съществували, съществуват и могат да съществуват. Оттук и липсата на съдбовен интерес към бита, душевността и културата на етническите групи по своите земи през призмата на евентуалното им приобщаване и интегриране в своя етнос. Още повече пък към циганите, които по силата на историческата традиция и инерция се третират като осъдени да изпълняват най-низшите ниши а нашето общество.

Наистина, като цяло такъв подход на основния етнос към етническите групи в неговата страна е характерен за всички етноси по света, които имат доминираща или държавна определеност и държавно съществуване. При българския етнос обаче има една особеност, която придава на този подход далеч по-голяма значимост. От 1300-годишната си история България е била около 700 години под чуждо (около 200 години под византийски и около 500 години под османотурско) робство. Ето защо, в сравнение с много други етноси (особено на европейския континент) българският етнос е бил много по-зает със себе си, със своето оцеляване като такъв. При тази своеобразно екстремална историческа ситуация, естествено е съдбата на етническите групи по неговите земи през призмата на тяхното приобщаване и особено пък интегриране към себе си да не е била така значима, както това е